

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
ELERING AS
Juurdepääsupiirangu alus: AvTS § 35 lg 1 p 17

Riigimetsa Majandamise Keskus
juhatuse esimees Aigar Kallas
rmk@rmk.ee

Meie: 01.09.2020 nr 1.1-14/2020/761

Päring ametiabi korras

Lugupeetud hr Kallas

Kooskõlas ELTS § 59 lõikega 2³ annab Elering AS (Elering) põhivõrguettevõtjana hinnanguid selle kohta, kas taastuenergia tootja vastab ELTS § 59 lõikes 2² toodud tingimustele, mis on taastuenergia toetuse saamise eelduseks väljaspool vähempakkumist. Nimetatud hinnangute andmisel viib Elering läbi haldusmenetlust.

Elering poole on pöördunud Eesti Energia AS (Eesti Energia) taotlusega anda hinnang sellele, kas ELTS § 59 lõikes 2² toodud tingimustele vastab tema investeerimisprojekt Tootsi tuulepargi rajamiseks Tootsi Suursoo kinnistul Pärnumaal, Vändra vallas Metsaküla külas. Nimetatud kinnistu kui riigivara valitseja oli 2016. a lõpus Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK). Eesti Energia taotlusele hinnangu andmisel võib ELTS § 59 lõige 2¹ ja Euroopa Komisjoni riigiabi lubava otsuse SA.47354 p 42 järgi tähtsaks osutada ka see, kas ja millal oli Eesti Energial tekkinud õigus kasutada investeerimisprojekti alust maad.

Palun seetõttu Teilt teavet seoses Eesti Energia taotlusega hinnangu saamiseks Tootsi tuulikupargi investeerimisprojekti vastavuse kohta elektrituruseaduse (ELTS) § 59 lõikes 2² toodud taastuenergia toetuse saamise tingimustele.

Taotluses on Eesti Energia toonud esile, et RMK väidetavalt kooskõlastas 7.11.2016 ehitusloa taotluse ning 24.11.2016 väljastas Vändra Vallavalitsus ehitusloa nr 1612271/22109 Tootsi tuulepargi tuulikute rajamiseks. Seejärel esitas Eesti Energia 1.12.2016 ehitamise alustamise teatise ning alustas 9.12.2016 kahe tuulegeneraatori (Relika tuulik, katastritunnus 92901:001:0243, ning Puhmi tuulik, katastritunnus 92901:001:0244) vundamendi süvendite rajamist. Kaevetööde täpsed koordinaadid on (a) X=6496571.17, Y=544266.19 ning (b) X=6498763.24 ja Y=543064.14.

Seejuures on Eesti Energia seisukohal, et temal oli 2016. a detsembris ehitustööde teostamiseks vajalik maakasutusõigus ning see tuleneb Vabariigi Valitsuse 9.12.2016 korraldusest nr 404 „[Eesti Energia Aktsiaseltsi aktsiakapitali suurendamine ja riigivara üleandmine](#)“ ja RMK tahteavaldustest. RMK poolt maakasutusõiguse andmise alusena on Eesti Energia viidanud nii riigivaraseadusele kui ka metsaseadusele (MS), eeskätt MS § 45 lõikele 3 ning § 57 lõigetele 1 ja 2.

Samal ajal on selles, et Eesti Energial lasus õigus kasutada maad Tootsi tuulikupargi investeerimisprojekti läbiviimiseks ning konkreetsemalt 2016. a detsembris teostatud ehitustööde tegemiseks, alust kahelda järgmistel põhjustel:

- Ehitisregistrist nähtuvalt kirjutab ehitusloale RMK poolt digitaalselt alla metsaülem Jaan Kägu. Eesti Energia ei ole põhjendanud, et metsaülemal oleksid riigivara kasutusse andmiseks vajalikud volitused.
- Riigivaraseaduse § 23 lõige 1 järgi annab riigivara kasutamiseks riigivara valitseja või tema volitatud asutus. § 24 lõige 1 järgi peab kasutusleping olema sõlmitud kirjalikus vormis ja seaduses sätestatud juhul notariaalselt kinnitatud ning lg 2 kohaselt vormistatakse vara

üleandmise kohta kirjalik akt.

- Varasemalt on RMK 11.07.2017 ja 13.07.2017 vastustes Tuuletehnoloogia Liidule¹ selgitanud, et ei ole Eesti Energiale andnud luba Tootsi kinnistu kasutamiseks ega ehitustegevuse alustamiseks.

Sellega seoses palume Teil HMS § 38 lg 1 alusel esitada järgmist teavet:

1. Eesti Energia väidab, et Eesti Energia ja RMK vahel on enne 2016. a lõppu sõlmitud Tootsi kinnistu ajutise tasuta kasutamise leping (tuulikute vundamentide süvendite rajamiseks). Palume RMK seisukohta nimetatud faktiväite kohta – kas RMK on EE-ga sõlminud vastava lepingu ning kui jah, siis millal ja millistel tingimustel?
2. Eesti Energia väidab, et RMK on andnud Eesti Energiale nõusoleku Tootsi kinnistu kasutamiseks 10.12.2016 telefonikõne käigus EE esindaja ja RMK esindaja vahel. Palume seisukohta nimetatud faktiväite osas, sh:
 - a. kes oli RMK vastav esindaja?
 - b. millised olid RMK vastava esindaja volitused/pädevused RMK nimel Tootsi kinnisasja EE kasutusse andmiseks ehitustööde teostamise eesmärgil?
 - c. mida täpselt telefonikõne käigus arutati?
 - d. kas RMK töötaja andis EE-le kõne käigus RMK poolse nõusoleku kinnistu EE kasutusse andmiseks vms tahteavaldusi?

Palume esitada ka RMK vastava töötaja ametijuhendi või muu dokumendi, millest nähtuvalt on vastav töötaja saanud RMK juhatuselt volituse RMK nimel vara kasutusse andmise lepingu sõlmimiseks (MS § 56 lõige 2).

3. Eesti Energia väidab, et RMK oli teadlik Eesti Energia ehitustegevusest Tootsi kinnisasjal enne 2016. a lõppu ning RMK ei esitanud Eesti Energia ehitustegevuse suhtes kordagi vastuväiteid. Palume RMK seisukohta nimetatud faktiväite osas. Kui RMK kinnitab Eesti Energia faktiväidet, siis palume ka selgitada, mis põhjusel RMK kui Tootsi Suursoo kinnistu valitseja ei võtnud meetmeid Eesti Energia ehitustegevuse keelamiseks? Kas RMK teatas ehitustöödest mõnele teisele avaliku võimu asutusele vms?
4. Eesti Energia on ise selgitanud, et maa tasuta kasutusse andmise lepingu sõlmimisel pole järgitud riigivaraseaduses sätestatud protseduuri ega vorminõudeid (sh maa kasutusse andmise otsus, kirjaliku kasutuslepingu sõlmimine – vt RVS § 21 ja § 24). Kasutusse andmise otsuse tegemise, otsuse avaldamise ja kasutuslepingu kirjaliku vorminõude sätestab ka metsaseadus ja RMK põhimäärus (RMK põhimääruse § 24 ja § 30, MS § 57 lõige 7).

Palume RMK seisukohta nimetatud faktiväite kohta, st kas RMK kinnitab, et käesoleval juhul pole enne EE ehitustegevuse algust RMK teinud maa EE kasutusse andmise otsust ega sõlminud EE-ga kirjalikku kasutuslepingut, nagu näevad ette RVS ja MS?

5. Kas RMK oli muul viisil andnud Eesti Energiale õiguse kasutada 2016. a detsembris Tootsi kinnistut Tootsi tuulepargi ehitustööde läbiviimiseks? Kui jah, siis mis õiguslikul alusel ja millise tahteavaldusega?
6. Kui RMK oli andnud Eesti Energiale õiguse kasutada 2016. a detsembris Tootsi kinnistut Tootsi tuulepargi ehitustööde läbiviimiseks, siis:
 - a. mis oli nimetatud maakasutusõiguse sisu – st mis olid seeläbi sõlmitud lepingu tingimused? Millistele kinnistutele või kinnistuosadele nimetatud kasutusleping laienes? Mis tähtajani oli Eesti Energial õigus kinnistuid kasutada? Kas kasutusõigus oli tasuline või tasuta?
 - b. mis oli nimetatud maakasutusõiguse ese – kas kahe tuuliku vundamendi

¹ Kirjad on kättesaadavad RMK dokumendiregistrist: <https://adr.rmke.ee/dokument/62345> ja <https://adr.rmke.ee/dokument/62242>.

süvendite rajamine, kogu Tootsi tuulepargi investeerimisprojekti elluviimine või miski muu?

- 7. Eesti Energia väidab, et sõltumata tegelikust esindusõigusest oli RMK esindajal volitus lubada Eesti Energial ehitustegevusega alustada TsÜS § 118 lõige 2 alusel. Viidatud sättest tulenev talumisvolitus eeldab, et esindajana tegutseva isiku avaldused või käitumine mõjutavad teist isikut mõistlikult uskuma, et esindajana tegutsevale isikule on antud volitus tehingu tegemiseks ning esindatav (praegu RMK) teab või peab teadma, et isik tegutseb tema nimel esindajana ja talub selle isiku sellist tegevust. Kas juhul, kui RMK nimel tahteavalduse teinud isikul ei olnud selleks volitust, on RMK hinnangul täidetud eeldus, et RMK teadis või pidi teadma, et isik tegutseb tema nimel esindajana ja talus selle isiku sellist tegevust?**
- 8. Millises menetluses pidi maakasutusõiguse andmine Tootsi suursoo kinnistule 2016. a detsembris toimuma? Kas järgida tuli riigivaraseaduse ja/või metsaseaduse nõudeid, sh kas Tootsi Suursoo kinnistu oli tol ajal metsamaa MS § 3 mõistes ja kas selle kasutusse andmine tuulepargi rajamiseks oli võimalik metsaseaduse sätete alusel? Milliseid toiminguid ja/või menetlusetappe pidi maakasutusõiguse andmiseks läbima ning millises vormis pidi maakasutusõiguse toimuma? Kas vastus sõltub sellest, kas maakasutusõigus hõlmas vaid vundamendi süvendite rajamist või kogu tuulikupargi väljaehitamist?**
- 9. Kas saame õigesti aru, et MS ei näe ette menetlust vara tasuta kasutusse andmiseks (on üksnes menetlus vara kasutusse andmiseks tasu eest – MS § 54)? Kas see tähendab, et kui RMK soovib vara anda tasuta kolmanda isiku kasutusse, siis peab see toimuma RVS sätestatud korras (vastavalt MS § 53 lõige 6)?**

Palume esitada vastused võimalusel hiljemalt 20 päeva jooksul alates käesoleva kirja kättesaamisest e-posti aadressile temenetlus@elering.ee. Samuti on Teil võimalik esitada täiendavaid andmeid ja/või dokumente, mis on asjakohased eespool kirjeldatu valguses. Eelkõige võib selleks olla 2016. a detsembris toimunud ehitustöödega kaasnenud kirjavahetus jm suhtlus Eesti Energia ja RMK vahel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Karin Täär
juriidilise talituse juhataja

Taavi Vospert,
taavi.vospert@elering.ee